

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 708/2014-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 21. októbra 2014 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa a zo sudcov Sergeja Kohuta (sudca spravodajca) a Ladislava Orosza predbežne prerokoval sťažnosť V. K., zastúpeného advokátkou JUDr. Tatianou Polkovou, Na Priekope 174/13, Žilina, vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 18 C 51/2010 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť V. K. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 19. mája 2014 doručená sťažnosť V. K. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti

v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 18 C 51/2010 (ďalej aj „namietané konanie“).

Z obsahu sťažnosti vyplynulo, že „Sťažovateľ v procesnom postavení žalobcu dňa 24.05.2010 podal žalobu na Okresnom súde Bratislava I, ktorou si uplatňuje nároky podľa zákona č. 365/2004 Z. z. v znení neskorších predpisov. Na okresnom súde je vec vedená pod sp. zn. 18C/51/2010 a ku dňu podania sťažnosti vo veci nebolo nariadené ani jedno pojednávanie“.

Podľa názoru sťažovateľa postup okresného súdu v namietanom konaní porušuje jeho základné právo na konanie bez zbytočných prietahov priznané čl. 48 ods. 2 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, pričom v odôvodnení sťažnosti bližšie uvádza:

«... Predmet konania pred súdom prvého stupňa je ochrana sťažovateľa pri nedodržaní zásady rovnakého zaobchádzania. Z povahy veci vyplýva, že sťažovateľ je sústavne obeťou porušovania zásady rovnakého zaobchádzania, keď diskriminácia sťažovateľa pretrváva, ktorá skutočnosť si vyžaduje rýchly a účinný zásah všeobecného súdu. Z povahy veci nevyplýva skutková a právna náročnosť sporu, naviac o náročnosti veci je predčasné uvažovať, keď súd doteraz nenariadil pojednávanie vo veci. Súdna ochrana pri nedodržaní zásady rovnakého zaobchádzania už patrí do štandardnej rozhodovacej činnosti všeobecných súdov.

... Správanie sťažovateľa žiadnym spôsobom nevytvorilo dlhodobu situáciu, ktorá by odôvodňovala a ospravedlňovala dĺžku konania.

... Podľa konštantnej judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky zbytočné prietahy v konaní sú následkom najmä nečinnosti súdu, nesústreďenou a neefektívnou činnosťou súdu a nesprávnou činnosťou súdu.

V tejto súvislosti poukazuje sťažovateľ na absolútnu nečinnosť súdu ako i na nesprávnu činnosť, keď z informácie predsedníčky Okresného súdu Bratislava I z 15.11.2013 vyplynulo, že spis sťažovateľa „nie je k dispozícii“, teda je stratený...

Konštantná judikatúra Ústavného súdu SR naďalej vyžaduje využitie prostriedku nápravy prietahov v konaní postup sťažovateľa podľa § 62 ods. 1 zákona č. 757/2004 Z. z.

v znení neskorších predpisov sťažovateľ využil tento inštitút a písomným podaním z 30.10.2013... podal sťažnosť na prieťahy v konaní adresovanú predsedníčke súdu prvého stupňa. V odpovedi na sťažnosť č. Spr. 2295/2013 z 15.11.2013 doručenej 25.11.2013 predsedníčka súdu konštatuje „... že v predmetnom konaní vznikol prieťah...“

Sťažnosť na prieťahy v konaní nebola účinným prostriedkom nápravy, pretože ku dňu spracovania tejto sťažnosti zostal súd prvého stupňa naďalej nečinný a za obdobie 4 rokov nebol vo veci nariadený ani jediný termín pojednávania.

Sťažovateľ poznamenáva, že na žiadosť okresného súdu z 19.11.2013... podaním z 12.12.2013 predložil okresnému súdu kópie listín, ktorými disponuje k rekonštrukcii strateného spisu. Ku dňu spracovania tejto sťažnosti nemá sťažovateľ žiadne poznatky o stave rekonštrukcie strateného spisu.»

Sťažovateľ v sťažnosti žiada o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia, ktoré odôvodňuje „pretrvávajúcim pocitom neistoty, pocitmi márnosti a nespravodlivosti, ktoré vyplývajú z nečinnosti odporcu. Nemožno opomenúť, že vo veci súd nenariadil pojednávanie od 24.05.2010, keď od podania žaloby uplynuli 4 roky...“

Sťažovateľ prežíva psychickú traumu spôsobenú bezdôvodnou a dlhšiu dobu trvajúcou právnou neistotou o výsledok súdneho sporu. Traumu mu spôsobuje neriešenie jeho diskriminačného postavenia všeobecným súdom, ktoré bude mať odozvu aj v jeho sociálnom postavení z hľadiska materiálneho zabezpečenie po ukončení funkcie sudcu.“

Vzhľadom na uvedené sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„1/ Základné právo V. K. na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prerokovanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 18C/51/2010 porušené bolo.

2/ Okresnému súdu Bratislava I prikazuje vo veci vedenej pod sp. zn. 18C/51/2010 konať bez zbytočných prieťahov.

3/ V. K. priznáva finančné zadosťučinenie vo výške 3.000,-EUR (slovom tritisíc eur), ktoré je Okresný súd Bratislava I povinný mu vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti nálezu.

4/ Okresný súd Bratislava I je povinný uhradiť V. K. trovy právneho zastúpenia na účet právnej zástupkyne JUDr. Tatiany Polkovej vedený... do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Predmetom sťažnosti je sťažovateľom namietané porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 18 C 51/2010, ktorého predmetom je tzv. antidiskriminačná žaloba sťažovateľa.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných priet'ahov.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná.

Pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy si ústavný súd osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 280/08).

O zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti, ktorou sťažovateľ namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru ide vtedy, keď namietaným postupom všeobecného súdu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom všeobecného súdu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých namietal, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (IV. ÚS 92/04, III. ÚS 168/05).

Z judikatúry ústavného súdu vyplýva, že nie každý priet'ah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (III. ÚS 199/02, I. ÚS 154/03). Pojem „zbytočné priet'ahy“ obsiahnutý v čl. 48 ods. 2 ústavy je pojem autonómny, ktorý možno vykladať a aplikovať predovšetkým materiálne.

V prípade, ak ústavný súd zistí, že postup všeobecného súdu sa nevyznačoval takými významnými priet'ahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako zbytočné priet'ahy v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy (a čl. 6 ods. 1 dohovoru), návrh odmietne ako zjavne neopodstatnený (I. ÚS 38/04, III. ÚS 24/04, III. ÚS 372/06).

Ústavný súd taktiež už viackrát rozhodol (m. m. I. ÚS 21/99, I. ÚS 56/08), že účelom práva účastníka konania pred všeobecným súdom podať s'ťažnosť na priet'ahy v konaní je poskytnutie príležitosti tomuto súdu, aby sám odstránil protiprávny stav zapríčinený porušením základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov.

Zo spisu okresného súdu sp. zn. 18 C 51/2010, ktorý si ústavný súd pre účel predbežného prerokovania s'ťažnosti vyžiadal, vyplýva, že namietané konanie začalo na okresnom súde 24. mája 2010 doručením návrhu s'ťažovateľa, ktorým sa domáha voči Slovenskej republike – Ministerstvu spravodlivosti Slovenskej republiky zaplataenia peňažnej náhrady v sume 46 776,60 € s príslušenstvom. Okresný súd výzvou z 29. júla 2011 vyzval s'ťažovateľa na zaplataenie súdneho poplatku za návrh. Dňa 22. apríla 2013 s'ťažovateľ prostredníctvom svojej právnej zástupkyne doručil okresnému súdu návrh na vyslovenie súhlasu so zmenou petitu žaloby a súčasne predložil plnú moc udelenú advokátke na zastupovanie v namietanom konaní. S'ťažovateľ v priebehu konania podal 4. novembra 2013 predsedníčke okresného súdu s'ťažnosť na priet'ahy v namietanom konaní. Predsedníčka okresného súdu v odpovedi na uvedenú s'ťažnosť sp. zn. Spr. 2295/2013 z 15. novembra 2013 s'ťažovateľovi oznámila:

«Z vyjadrenia zákonnej sudkyne vyplýva, že súdny spis sp.zn. 18C 51/2010 nie je k dispozícii. Vzhľadom na zistenú skutočnosť zákonná sudkyňa dňa 11.11.2013 dala spisovej kancelárii pokyn na urýchlené vykonanie úkonov súvisiacich s rekonštrukciou spisu. Ako náhle sa spis nájde alebo sa vykoná jeho rekonštrukcia bude vo veci konať prednostne.

Nakoľko súdny spis sp.zn. 18C 51/2010 mi nebol predložený z vyššie uvedeného dôvodu, vo veci som vykonala šetrenie nahliadnutím do registra vecí vedných v oddelení „18C“. Zo záznamov v registri vyplýva, že v období od 29.07.2011 do 03.10.2013 súd vo veci nekonal.

Na základe šetrenia bolo zistené, že v predmetnom konaní vznikol priet'ah, a preto som Vašu s'ťažnosť vyhodnotila ako dôvodnú. Zároveň Vám oznamujem, že som vyzvala zákonnú sudkyňu, vyššieho súdneho úradníka a asistentku oddelenia „18C“, aby neodkladne prijali opatrenia na odstránenie vzniknutého stavu. Vybavenie veci budem priebežne sledovať, tak aby k zbytočným priet'ahom v konaní so strany súdu nedochádzalo.

Zároveň zväžím vyvodenie disciplinárnej zodpovednosti.»

V ďalšom priebehu konania okresný súd 19. novembra 2013 vyzval s'ťažovateľa na doručenie rovnopisov podaní z dôvodu vykonávanej rekonštrukcie spisu. Dňa 14. marca 2014 zákonná sudkyňa konajúca vo veci s'ťažovateľa oznámila predsedníčke okresného súdu dôvod, pre ktorý je vylúčená, spočívajúci v tom, že sama podala antidiskriminačnú žalobu (s poukazom na zverejnený nález ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 16/2011 z 18. septembra 2013). Dňa 10. júla 2014 bol spis na základe opatrenia predsedníčky okresného súdu č. 8/2014 zo 17. júna 2014 náhodným výberom pridelený na prerokovanie a rozhodnutie sudkyňi Mgr. Skotnickej.

Ústavný súd konštatuje, že namietané konanie od podania návrhu okresnému súdu do podania s'ťažnosti ústavnému súdu trvá štyri roky. Z prehľadu procesných úkonov vyplývajúcich z vyžiadaného spisu okresného súdu sp. zn. 18 C 51/2010 je zrejmé, že do podania s'ťažnosti predsedníčke okresného súdu (4. novembra 2013) sa namietané konanie skutočne vyznačovalo priet'ahmi, tak ako to tvrdil s'ťažovateľ, a potvrdila to i predsedníčka okresného súdu v liste sp. zn. Spr. 2295/2013 z 15. novembra 2013. Po podaní s'ťažnosti na priet'ahy v konaní predsedníčka okresného súdu prijala opatrenia spočívajúce vo vykonaní úkonov súvisiacich s rekonštrukciou spisu, ktorý sa následne našiel, a vo vylúčení sudkyne konajúcej vo veci s'ťažovateľa a v pridelení spisu novej zákonnej sudkyňi.

Vychádzajúc z obsahu s'ťažnosti, jej príloh, ako aj z obsahu súvisiaceho spisu okresného súdu, ústavný súd v nadväznosti na uvedené konštatuje, že využitie právneho prostriedku, na uplatnenie ktorého mal s'ťažovateľ právo podľa § 62 ods. 1 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších

predpisov, sa v posudzovanej veci z jeho pohľadu javí ako účinný prostriedok nápravy, ktorý mal sťažovateľ k dispozícii a úspešne ho aj využil ešte pred podaním sťažnosti ústavnému súdu.

Z uvedeného vyplýva, že stav namietaného konania v čase predbežného prerokovania sťažnosti umožňuje vysloviť názor, že podanie sťažnosti na priet'ahy v konaní výrazne prispelo k odstráneniu nežiaduceho stavu zapríčineného dovtedajším postupom okresného súdu.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd konštatuje, že hoci doterajší postup okresného súdu v namietanom konaní nebol celkom bez priet'ahov, ich intenzita s prihliadnutím na všetky okolnosti konania okresného súdu nedosiahla podľa názoru ústavného súdu taký stupeň závažnosti, ktorý by mohol jednoznačne viesť k záveru o porušení základného práva sťažovateľa na prerokovanie jeho veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru), a súčasný stav konania nevyklučuje definitívne možnosť prejednávania predmetnej veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (III. ÚS 24/04, III. ÚS 67/04).

V nadväznosti na to ústavný súd sťažnosť sťažovateľa namietajúcu porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 18 C 51/2010 podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol pre jej zjavnú neopodstatnenosť.

V dôsledku odmietnutia sťažnosti bolo už bez právneho významu zaoberať sa ďalšími požiadavkami sťažovateľa uvedenými v sťažnosti.

Ústavný súd v závere pripomína, že toto rozhodnutie nezakladá prekážku veci rozhodnutej v zmysle § 24 písm. a) zákona o ústavnom súde, a preto nebráni tomu, aby po splnení všetkých zákonom predpísaných náležitostí sťažovateľ v tejto veci v prípade zotrvania na stanovisku, že postupom okresného súdu v nej dochádza k zbytočným priet'ahom, predložil ústavnému súdu novú sťažnosť.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 21. októbra 2014